

Трибуна міського українського слова на міській американській землі

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807 4-0237 Тел. УНГ: HEnderson 4-1016

PIK LXI Ч. 110. TWO SECTIONS (SECTION 1) JERSEY CITY and NEW YORK, СВБОТА, 16-го ТРАВНЯ (MAY 16) 1953. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 110. VOL. LXI.

ПРЕЗИДЕНТ НЕ БАЧИТЬ МОЖЛИВОСТІ РОЗМОВИ ТРЬОХ ПОТУГ

Вашингтон. — На пресовій конференції президент Айзенгавер, запитаний про його відношення до пропозиції британського прем'єра Вінстона Черчила, щоб голови Трьох Потуг зустрілися на розмові, заявив, що він готовий використати кожну нагоду для застановлення миру. Однак, говорив він, поки прийде до розмов між трьома провідниками великих держав, він хотів би бачити доказ доброї волі в кожного. Далі він одверто заявив, що не бачить досі нічого такого, що вказувало б на справжній знак доброї волі. Коли ж його запитали, чи він недостатку доброї волі може приписати Росії, президент сказав, що він справді має Росію на думці.

Зрештою, говорив Айзенгавер, він не має жадного закиду проти пропозиції Черчила, однак думає, що з уваги на складність теперішнього положення, переговори можна краще вести через міністерства закордонних справ і через державний департамент у Вашингтоні. Як у минулому, так і тепер, президент не виключає охоти зустрітися з іншими головами країн, якщо, на його думку, були б вигляди на якийсь хосен з того. Особливо, говорив Айзенгавер, він готовий вчинити все, однак повага Злучених Держав вимагає наперед якогось знаку, що буде зроблений поступ. Далі президент сказав, що на випадок такої зустрічі, він обстоюватиме заповнення, що конференція випадає основний план для світу, але він буде вимагати більше певних доказів на існування доброї волі між ними іх бачить досі.

Коли один репортер заявив, що комуністи в Кореї відкинули пропозицію, коли запитав про думку президента в цій справі, Айзенгавер хвилюю розважав, а офіція сказав, що це вказує, що комуністи мають вже готове рішення й тому відкидають так швидко альянські пропозиції. Коли далі він запитав про заяву Клементя Атлі в британській парламенті, що деякі американці не бажають миру в Кореї, президент уповноважив повторити досвід свою відповідь, що він не зустрінувся в цій країні з ніким, хто не бажав би миру.

Крім цих справ Айзенгавер торкнувся ще бюджетної й податкової справ і повідомив, що ці справи обговорюють в промові кризис радю в вівторок наступного тижня.

ПРЕЗИДЕНТ НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Президент Двайт Д. Айзенгавер, в товаристві свого пресо-вого секретаря Джеймса С. Гегерті, доходить до старого будинку державного департаменту, де він займає становище до останніх політичних подій, зокрема виступів британських державних мужів. Коментуючи твердження Клементя Атлі, лідера британської лейбористської опозиції, про те, що "деякі люди в Америці не бажають миру", президент Айзенгавер коротко заявив: "Я не зустрічав нікого в З'єдинених Державі, хто не бажав би миру".

Протибританський виступ сенатора Мек Карті

Вашингтон. — У четвер в Сенаті відбулася одна з найгостріших суперечок, що її викликав гострий виступ групи республіканських сенаторів із середнього заходу на чолі з сенатором МекКарті. Виступ сенатора був пов'язаний з наумілою заявою провідника британської опозиції Атлі, що знов так викликав була постановою теперішнього провідника британської політики, Черчила. У промові сен. МекКарті назвав Атлі "товаришем Атлі" й закликав йому одностайно з бунтом секретарем стану Дін Ачесоном, щодо уступливості й розуміння, "із зрадою". Одночасно промовець закликав будишнього президента Трумана, який, за думкою промовця, наказавши Сьомій Флоту знеурядувати Формозу при початку війни в Кореї, тим самим обмежив діяльність китайських націоналістів. Теперішні заяви британських провідників збігаються з тактикою попереднього американського уряду і є на користь китайським комуністам. Але ЗДА мають досить сили, щоб діяти самостійно і виграти боротьбу. Промову сенатора зустріли гарячі оплески й прихильники й не менш гарячі протести противників, особливо з-поміж демократів. Суперечка стала загальною і в ній взяли участь багато осіб, що не мали нічого спільного з закордонною політикою.

Генрі Форд очолить "Американський Фонд Спадщини"

Нью-Йорк. — Презеса широкі - знаної "Форд Мотор Компані", Генрі Форда 2-го вибрано керівником ради "Американського Фонду Спадщини", що переймає цього року ведення програми "Хрестового походу за мир". Отож "Хрестовий похід за мир" приймає своє самостійне існування, проте затримує внутрішню незалежність, як у завданнях, так і у виконанні цих завдань. Зокрема "Хрестовий похід" організував і фінансував національний комітет Вільної Європи та комітет Вільної Азії, які низкою радіовисланих пере-сланнях вістки поза залізну заслану. У зв'язку з призначенням нинішнього презеса і змінами в побудові фонду, президент Айзенгавер надіслав Г. Форду листа, в якому вира-хував своє зацікавлення цими справами, як один з засновників згаданих рухів. "Хрестовий похід" займає поважне місце в діях вільного світу у поборюванні комуністичного напастництва, а про його активність говорять постійно зростаючі видатки, що в минулому бюджетному році досягли 4,000,000 доларів.

Обмеження руху спричиняє артритизм

Лос-Анджелес, Каліфорнія. — Обмеження свободи рухів може стати причиною старечих недуг, відомих загальною під іменем "артрайтіс", як це виявив д-р Делберт Е. Вілсон і д-р Джозеф К. Соломон з Медичної Школи університету Каліфорнії. Ці психіатри прийшли до свого висновку після студії 26 ветеранів другої світової війни, які хворіють на цю недугу. Лікарі порівнювали тих пацієнтів з таким самим числом радичів-ветеранів, що терплять від грубних недуг, щоб відкрити

Заклик молитися за уряд, щоб "не робив стільки помилок"

Бруклін. — Парох католицької церкви Святого Імени пр. Проспект Авеню, заповідаючи різні богослужіння після проповіді на Службі Вожій з нагоди Свята Христового Вознесіння, пригадав, що від п'ятиріччя починається "новена", тобто десятиденна молитва за успіх праці американського уряду. Офіція додав, що таке висловлення: Люди, що займають

"ВШАНОВАНО ВИЧИЩЕНОГО В 1938 РОЦІ УКРАЇНЦЯ"

Під таким заголовком співробітник "Нью-Йорк Таймс-у" Гаррі Шварц помістив статтю, в якій повідомляв про московського "Правдою" про те, що совєтський уряд нагородив орденом праці "Червоного Прапора" Григорія Івановича Петровського за його "заслуги для держави". Петровський, старий російський революціонер і приятель Леніна, займав високі становища на Україні аж до червня 1938 року, коли його "вичистили", і він зник з виду політичного життя. Про нього ніхто не згадував, його імені не було між 500 старими і дрібними нагородами старобольшевниками, які 1947 року підписали були "чолобитню" нею народи.

Англії розчаровані становищем Америки до пропозицій Черчила

Лондон. — Виступ президента Айзенгавера та загальні американські коментарі на тему пропозиції британського прем'єра Вінстона Черчила щодо зустрічі голов великих держав викликали велике розчарування в столиці Англії та були "відгомом холодної води" на ентузіазм, що його викликав виступ Черчила в деяких колах. З численних британських коментарів на виступ Черчила можна висловити, що англії не так радіють самої пропозиції зустрічі, як радше обстоюванню, що ця пропозиція була "типово британською", себто не йшла по лінії американської політики. На американську критику британської становища вважав за відповідне згадувати теж Клемент Атлі, провідник лейбористської опозиції, відповівши в окремій заяві, що його на критику закликав на його адресу з боку сенатора МекКарті. Атлі твердить, що він не виступав ані проти Америки, ані проти американської Конституції, а тільки стверджував факт, що деякі класи в тієї конституції не дають американському президенту таких повноважень, як їх має британський прем'єр. Відповідаючи на закиди сен. МекКарті, що він колись сам комуністичним привітом салютував комуністичній війсьці в Іспанії, Атлі твердив, що це не був комуністичний привіт, тільки анти-фашистський, що ті війська не були комуністичні, тільки мали в своєму складі "лібералів" з усього світу, та що республіканський уряд Іспанії теж не був комуністичний, тільки — анти-фашистський і він, Атлі, своїм становищем в тієї справі тільки попередив факт, що в другій світовій війні всі країни, включно з Америкою й Совєтським Союзом, воювали проти фашизму. Атлі твердив, що він і лейбористська партія "завжди виступали проти комуністичної партії в тієї країні, що за нею була оформлена — це надого перед тим, заки можна було почути щосьбудь про сенатора МекКарті".

Італійський прем'єр умовно підтримує пропозицію Черчила

Рим. — Італійський прем'єр Альберто де Гаспері підтримує вчора пропозицію британського прем'єра Вінстона Черчила щодо зустрічі й розмов голів великих держав, але рівночасно виділяючи передумову, щоб Москва раніше діалог показала свою добру волю. До таких передумов де Гаспері зараховує головним припущенням "стрільної війни" там, де вона ще ведеться, отже в Кореї та Індокитаю, й закінчення мирових договорів, зокрема з Австрією. Свої думки й застереження висловив прем'єр де Гаспері в промові під час своєї виборчої кампанії.

Аденаур сподіється змін в Совєтському Союзі

Лондон. — Західно-німецький канцлер д-р Конрад Аденаур, перебуваючи тут як гість англійського уряду, висловив вчора надію, що вже недалекі той день, коли Совєтський Союз переконається, що його політика "не дає жадної користі Росії" та що її добробут і безпека можливі лише досягнути "політично справедливого достосування". Недавній виступ Черчила в справі зустрічі голів великих держав назвав Аденаур "великою промовою" та заявив, що в цій справі він погоджується з Черчилем і президентом Айзенгавером. Він вважає, що в останньому були "оптимістичні докази" на те, що Совєтський Союз може "переставитися" з "холодної війни" на політику "ліпшого життя" для свого власного населення. При цьому Аденаур перестерігав, щоб не легковажити теж і той загрози, яка все ще існує для вільного світу з боку Совєтського Союзу.

Помер Соломон Голдман, провідник сіоністів

Шікаго. — Рабін Соломон Голдман, духовний провідник Агуде Синагог впродовж останніх 29 років і колишній президент сіоністичної організації Америки, помер у шпиталі у віці 59 років життя. Хоч д-р Голдман писав багато книжок на релігійні теми і мав кілька почесних наукових ступнів, він був найбільше відомий з своєї боротьби за незалежну Палестину, як жидівського батьківщини. Як презес Сіоністичної Організації Америки від 1938 до 1940 року він подорожував по світі, щоб зобразити прихильність до незалежної Палестини. Він був особистим приятелем відомого члена Верховного Суду ЗДА д-ра Луї Брандайса з часів президентства Вілсона і написав книжку під заг. "Вислови Судді Брандайса". Він був теж відомий з своїх дебат на релігійні теми з загально відомим колом адвокатів, прихильником атеїстичного світогляду, Кларенсом Дарров.

Аргентина обмежує діяльність чужинних пресових агенцій

Буенос Айрес. — У аргентинській палаті депутатів схвалено контролювати діяльність чужинних пресових агенцій. З високим про це виступив провідник пероністичного об'єднання в палаті, А. Асквія, що запропонував створити окрему комісію із дев'ятих сенаторів і шістьох депутатів, щоб наглядали за діяльністю чужинних пресових представництв, які можуть порушувати мир, гідність і конституційний порядок аргентинської нації".

50,000 АЛЬЯНТСЬКИХ ВОЯКІВ "ЗНИКЛО" В ЧЕРВОМУ ПОЛОНІ

Токіо. — Представники Об'єднаних Націй на переговорах в Панмунджон в справі перемир'я в Кореї обвинувачували вчора комуністів, що вони скривають понад 50,000 альянських переважно корейських воїнів, взятих в полон. Обвинувачення видвинула голова альянської делегації ген. Вільям Гаррісон після того, як комуністи відкинули альянську пропозицію, щоб неутральна комісія, яка мала б перебрати контроль й опіку над полоненими після підписання перемир'я, могла сама вирішити долю тих полонених, які відмовляються від репатріації. Комуністи домагаються, щоб доля таких полонених була вирішена на політичній конференції, що мала б відбутися після перемир'я. Відповідаючи комуністам та покликуючись на свідчення багатьох воїнів і поранених альянських полонених, які були звільнені попереднього місяця в порядку вимани, ген. Гаррісон запитав чехів: "Які заходи задумує поробити ваша сторона, щоб повернути право репатріації 50,000 пропавшим полоненим? А що буде з — розбудженими патріотами, що служать тепер у ваших збройних силах? Що з полоненими, висланими до "мирових таборів" в Манджурії? А що з полоненими, висланими до "переховних таборів" в Манджурії? Чи ці полонені будуть вільні, чи повернуться на нашу сторону після підписання перемир'я? Ген. Гаррісон не подавав подробиць, а тільки ствердив, що існують докази на те, що комуністи скривають 50,000 альянських полонених за неадекватно й жорстоко використовують їх. Альянти вже віддавна мають потверджені тепер знову докази на те, що комуністи перевели десятки тисяч полонених південних корейців до Манджурії, там "переховують" їх на комуністичній опіці, після включення в свої військові частини до боротьби проти альянтів. Тимчасом самі переговори опинились знову на "мертвій точці" й жадна зі сторін не спішиться з новими пропозиціями. Навпаки, комуністи й альянти дають до зрозуміння, що вони вже сказали своє "останнє слово" та не думають йти на дальші компроміси. Тимчасом представник південно-корейського уряду попередив, що південно-корейські збройні сили готові продовжувати боротьбу за звільнення й об'єднання країни, якщо б альянти в своїх умовах по перемир'я знехтували цим основним домаганням корейського народу.

Єгипет забороняє торгувати з англійцями

Каїро. — Єгипетський уряд забороняє торгувати з англійськими військами в Єгипті. Англійська залоза складається з 80,000 військ, які тепер мусять спроваджувати жарчі, алькогольні напівки, будівельний матеріал та всі інші товари. Подібна заборона торгівлі існувала вже в жовтні 1951 року, коли єгипетський уряд уневажнив був договір з Англією про пошту англійських військ в зоні Суецького каналу. Тоді прийшло було до заворушень, в яких згинули 189 єгиптян і 34 англійці. Побойуються, що й тепер можуть повторитися бої, бо англійці вже скріпили свої сили трьома мільйонами, які прибули до Порт Саїд. Інші англійські війська прибули з острова Кіпру. В навічере й ісламського свята Рамадану єгипетське військо стріляло салютами, а англійці твердили, що єгиптяни обстрілювали їхню водню станцію, і собі почали стріляти, поранивши деяких єгиптян. Англійці знищили два мости, що були на каналі, який лежить між Каїром і Світотер каналом.

Тіто здобув прихильність македонців

Скопље, Югославія. — Президент Тіто своєю господарською політикою здобув симпатію македонців та відтанив їх від агітації комуністичного уряду, який з Болгарії радивши промовами та розкидуваннями летючками підбурював македонців проти Тіта, використовуючи ту обставину, що мовою македонців ближчі до болгарів. Тіто побудував великих фабрик в Македонії, завідав електрифікацію та зорганізував управу в цій провінції з самих македонців, бо на 22 вищих урядників аж 20 осіб це македонці. Македонія дає 9% всіх податків, а дис-тас від центрального уряду 28% державних видатків. Перед другою світовою війною сербський уряд вів у Македонії де націоналізаційну політику і старався сербизити македонське населення. Уряд Тіта наводив 4,000 гектарів землі, що дуже корисне для сільського господарства македонського населення. Скасування при-мусового належання до колгоспів також зисало прихильність місцевого населення для режиму Тіта. Македонія важка з стратегічного становища, бо вона відділяє комуністичну Албанію від Югославії та однієї Болгарії.

ЮГОСЛАВІЯ ДОГОВОРІЛАСЬ З РУМУНІЄЮ В СПРАВІ ДУНАЮ

Београд. — Тут офіційно повідомлено, що уряди Югославії й Румунії дійшли до порозуміння щодо адміністрації т. зв. Залізних Воріт ріки Дунаю, де сходяться кордони обох країн. Залізні ворота — це те місце, де Дунай перепливає небезпечним для річковластва коритом між Карпатами по румунському боці й Балканами по боці Югославії. Кораблі перепливають в тому місці т. зв. Сіпський каналом, контролю якого є по югославському боці. Теперішнє договірництво є першим порозумінням Югославії з одним з її комуністичних союзників після зривання Югославії з Москвою та керівником ново Комінформом в 1948 р. Переговори відбувалися на предметі в румунському прикордонному містечку Орсова та в місті Текія по югославському боці й тривали майже цілий місяць. На підставі порозуміння, управління Залізних Воріт складатиметься по рівній частині з югославських і румунських урядників та робітників, які працюватимуть на своїх територіях, а югославська й румунська мови визнають за урядові мови. Конференцію в цій справі запропонував Югославія. В дипломатичних колах намагаються відгадати дальші наслідки й вплив теперішнього порозуміння між Югославією та одним із совєтських сателітів, додаючи в цьому можливість закінчення совєтської господарської блокади проти Югославії. Недавні почалися теж переговори між Австрією й Мадярином в справі відкриття річковластва по Дунаю між Будапештом і Австрією.

Проти скасування теперішньої системи сусупного забезпечення

Вашингтон. — Едвін Вітте, професор економіки університету Вісконсін, заявив, що пропонування Торговельної Палати США план сусупного забезпечення, а саме, щоб забезпечувати всіх робітників на час праці і виплачувати премію самим підприємством, може спричинити до повного скасування старечої пенсії для робітників і його наслідків. Вітте виголосяв свою промову на зібранні 60 провідників праці, добротності і релігійних груп, які брали участь в конференції громадян над справою сусупного забезпечення. Він назвав план Торговельної Палати як свого роду план Тависенда, що його пробували ввести в Каліфорнії, однак він показався неможливим до виконання.

Президент за призначення невідомих нафтових багатств федеральному уряду

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив, що він не признає стейків права до підводних нафтових багатств, положених на мілінах позв "історичними" претензіями м і стейтів. Це сказав він під час пресої конференції саме в часі, коли сенатська комісія внутрішніх справ вирішила почати пересудження свідків і знавців над законопроектом про розвиток газу й нафтових багатств положених під водою на мілінах позв історично лінійно. Цей об'єкт названо в законопроекті Палати Репрезентантів "Континентальною Полицею" (континентальний шельф) і поставлено вимогу, щоб право власності до таких багатств признали усім країнам під контролем федерального уряду. Покинування на "історичні права стейтів" не легше до вирішення тому, що тільки стейти Флориди, Луїзіани й Тексас мають історичні претензії до підводних обшарів до віддалі десятих з половиною миль в Мексиканським заліві, а інші претензії не переходять позв тілчаль 3 миль від берегів.

ЮНІЯ ЗАБОРОНЯЄ СИСТЕМУ "ФОРМУВАННЯ" ПРИ НАЙМАННІ ДО ПРАЦІ

Балтимор, Мд. — Двадцять-членна виконна рада Міжнародної Юнії Прибережних Робітників, приналежної до Американської Федерації Праці, відкинула голосування свого ньюйоркського відділу, під час якого більшість членів заявила за втримання "системи формування" (шейп-оп) при найманні до праці робітників у причалах. Як причину такого становища виконна рада подала, що система покликана робітників з припадков збіркою щоденної юрби, підтримує впливи керівників підлітного злочини, даючи їм нагоду настановляти до праці ноторіальних порушників законів, колишніх арештантів, хабарників і загально елементів, що роблять ньюйоркські причали пристановищем всякого роду проступників. Якщо б ньюйоркський відділ не послухав вирішення виконної ради юнії, він буде прогнаний з юнії. Доручення, вислане виконною радою юнії підтримує виконна рада Американської Федерації Праці. Голова юнії докових робітників Джозеф П. Райбен, проголосив, що рішення на зібранні членів у Нью-Йорку, однак зібрання це не вирішило, чи прийняти вирішення виконної ради. Над цим мас наперед застановити місцева рада.

Лев Якович

ПАДАЮТЬ ЗЕЛЕНІ ЛИСТКИ

Падають жовті листки, б'єтьє в закон природи, якого нам смертний м'єсний, ні збагати. Летять жовті листки, щоб дати місце новій генерації зелених листків, що виконують весною з михнатих та липких бруньок під подумом теплого вітру. Але часом падають зелені листки, збиті поцілками граду або подумом буревію, падають зелені листки в повній силі життя, яким тільки життя та чарувати докиля своєю силою, красою та прихованою мудрістю.

Таких зелених листків щораз більше падає в Америці з великого дерева української імміграції, але найбільше їх падає з поміж великої родини українських інженерів, збільшуючи список П. "синіх книжечки".

І так в серпні 1949 р. 3 місяці по приїзді до Америки, виразив трагічно на удар серця 42-літній дипл. інж. електрик Богдан Галуцький, який в слабо вентиляційній балтійській фабриці, в якій працював фізичним робітником. Виразив, осирочуючи молодого дружинку та феоментально злібного сина (нагородженого, до речі, минулого року золотим медалем в балтійському Гайскуле за найкращі досягн. в науці). Інж. Галуцький це клясичний приклад українського інженера західно-української дієвості, що як громадянин "2-гої категорії" мав замкнені перед собою двері фабричного промислу, а щоб жити мусів продавати дуже дешево свій диплом за підняття пресу в залізничній електричній в Скаржиску. Коли змінилася політична обстановка, він розпростер крила до вільного льоту спершу в Кракові, а потім у Львові, закладаючи інсталяційне підприємство "Санітас". Але восні пішли не дали йому розвинути широкого заду. В березні 1949 р. а зустріч бл. п. Богдана Галуцького на піддаші переходового табору в Бремені повного оптимізму та пливна на майбутнє. "Знаєте, колего, я вірю, що моя зоря відріє в Америці і що я там першим раз почну працювати, як інженер-електрик". Але замість мисля в електричній промислі, як фактично, він знайшов холодне місце на столичній цвинтарі Мерленду.

За другим Богданом поспішали нові листки: проф. політехніки та визначний інженер будівництва, фактично в ділянці залізобетонних споруд — колега Юрченко, що перейшовши в Америці шлях від 75-центового, робітника в фабриці абжурів до першого конструктора в фірмі "Юнайтед Енжінієр" у Філадельфії, помер на удар серця, переживши колегу Галуцького тільки два роки. За інж. Юрченкою помер "нещадно", теж на удар серця, дипл. інж. електрик, абсолютний електричний відділу Політехніки в Данцігу, колега Озарків, життя якого забиле, як метеор, і ненадіждо погосло. А за Озарковим упав новий зелений листок — незабутній мій друг Роман Лабій-Одинський, що в лютому ц. р. помер на істрах легенів в клінічній лікарні штату, проживши 51 літ.

Ця велика смертність молодих відносно людей, що в більшості працювали у своїх званих, с трагічна і застрашувача. П можна пояснити тільки одним: реакцією на наші важкі переходи — пацифікації, донити в НКВД, примусові роботи в Німеччині, та Австрії, бомби, марево репатріації, таборів злиднів, експлікації та зустріч з новою американською дійсністю, новою соціальною структурою та її шаленим темпом життя. Слабкі організми тієї реакції не витримували і падали зеленими листками, збільшуючи емігрантські могили в обшарпаній, вільній землі Вашингтона. Жертвою цього колосального пережиття впаде бл. п. інж. Роман Лабій-Одинський.

Ми зустрілися першим раз в 1927 р. у Львові на 2-му році політехніки, на виплиді міцності матеріалів. Він приїхав до Львова з Данцігу, в якому не міг довше студіювати, бо його батько — грек. священник — помер, а зі смертю батька покінчилися теж всі доходи. Він був самотній, і хоч на декілька років старший від мене, ми завжди привязалися, спільно вчилися до іспитів, спільно робили проєкти, спільно "оминали" Ебермана та спільно мріяли про міжпланетну комунікацію. На механічний відділ Львівської Політехніки призначили щоріку 5% українців та на кожному кроці давали їм відчуття, що вони є горюжанами 2-гої класу, а українці у відділі бойкотували "Братняк" (польський союз студентів львівської Політехніки) і "Коло Механіків" (Т-во студентів механічного відділу). Через те нас трактували як "диких" — не приділяли нам фабричних практик, обов'язкових для дипломового іспиту, а ендельні професори виявляли небажання "сміятися" асимілюючим українським працівникам. Одно з перших жертв був Роман Лабій-Одинський, якого д-р Лабій, що його Львівська Політехніка стигнула аж в Америці, "спалив" тричі з загальною механікою, придумуючи для нього "особливі" питання в роді: "яка різниця між одним кілограмом м'яса та масою одного кілограма?" Це питання між іншим ходило по Політехніці як незгаданий ребус, поки його не розгадав такий сам Одинський. Ті труднощі, що їх йому ставили "вшехпольські" професори Львівської Політехніки (які ніколи не припускали, що він колись займе катедру в тій же політехніці) змушували його до більшої натуги в науці, у висліді чого він вивинався на чолі всіх студентів Механічного Відділу. І ті всі студенти вшехпольці, що робили українцям бучі та змушували їх

на викладах знімати значки "Основи", коли треба було розв'язати якусь заматану технічну проблему зверталися з просябою до знаменитого українця — Романа Лабія-Одинського. Мов сьогодні настійно собі той священний страйк в креслярській залі ч. 2, де ми виготовляли проєкти з будови помп, кітлів, вантажних машин, парових турбін та моторів Дізеля. Ритмічний стукіт конденсаторних глечиків парового центрального опрігання, притиснений шепіт технічних опонентів в одному куті та підлібий сміх злициників професора Ебермана — слави Львівської Політехніки, що заселений сонцем, як косар, в тенісному штангах краси своєї сметани знувався над чимись проєктом, критикуючи його лаше йому притаманим цизмізом в стилі: "Доцільність цього улаштування нагадує мені парадоксальний виснаж, що коли хтось скочить з 10-го поверху, а на долинні сторчатини шителі — то він заб'ється..." По таким сказанням в залі вбухав гомеричний сміх, а бл. п. Роман Лабій-Одинський відкладав невідлужний "сувак" на бік і, протираючи хустиною ліве око, щоб завжди йому заходило сплюзоно, говорив: "Ось бачите, чи не зробили ми добре "оминачи" Ебермана?"

Коли ми покінчили свої закінчення на "буд", як ми звикли були називати Львівську Політехніку, ми залюбки сідали на гранітний обшарпані завиди сухого басейну в політехнічному городі, щоб дріжжати "помарити".

З правого боку ми мали пам'ятник "Львівських Орлят" з чорними слідами "українського" чорнила, а з лівого вулицю Льва Сап'їги, на якій мріяли дозволити трамвай. Було саме травень і на дворі пахнуло цвітом бузку, з церкви Юра ритмом мінувала пліла жіноча мелодія дзвонів на вечірню, і наші душі, здавалося, були тоді свободні, як метелики та прозорі, як волошкове небо, що ступувало нам блакитними брижками на очі.

Я почав неждано цитувати моїм тоді вірш Антоновича: "Листар носив листи зелені, листи шуміли, Ех, весно! Листу листи на веретні! Про молодість, що [проміняла...]

а потім, що били нежданно, я поспитав його: "Романе, чи Ти вже колись кохав?"

Замість відповіді в повітрі зависла мовчанка. Одинському листар не носив запашних листів ні від панянок з гімназії Василя, ні зі семінарії У.П.Т., бо Одинський не мав часу ні на кохання, ні на листування і так без нагоди та пригоди минула молодість його. Його палили ввесь час проблеми застосування функції Ляпласа для потреб термодинаміки, проблема вибрати в севомоторах та проблемі міжпланетарної комунікації.

Мимоволі насувається мені порівняння Романа Лабія-Одинського з великим американським інженером Миколою Теслою. Оба були синами синами греко-католицьких священників, оба були дуже віруючі і оба були великими інженерами. Тесла став батьком зміниного струму та дожив 85-ти років, перекладаючи на старість слов'янських поетів на англійську мову. Одинський не здобув в Америці слави Тесли, бо Бог його покликав скоріше до себе. Може тому, що він так дуже самотній і так мало часта зазнав від життя. І пощо було те все пручання, друже Романе, коли життя — не тільки сон, що в одного тиває довшо, у другого коротче, коли наша земля — це тільки капляна етера в безоконній нескінченності, а людина — це тільки дрібенька порожнина?

Ось кілька дат з короткого життя — сну Романа Лабія-Одинського: Народився 1901 р. в святепичній подні у Станіславщині; В 1932 р. він одержує ступінь інженера-механіка та стає асистентом при катедрі вантажних машин у проф. Лукасевича. В році 1935 він авасує на становище адюнкта, а в 1936 р. переходить на головний конструктор фірми Ванакевича в Заворску, в корінній Польщі. З Заворска переходить він на становище керівника відділу вил та кранів "Технічного Товариства" у Варшаві, де його пенсія доходить до фантастичної на українські відносини.

В особі проф. інж. Романа Лабія-Одинського українська суспільність втратила визначного інтелегента, науковця та доброго сина Рідної Землі, а український інженерський світ визначного інженера та спеціаліста вантажних машин. Зеленим листком Ти впав, незабутній друже Романе, в сину клявденську землю, без промов, без квітів і без найближчих приятелів. Хай цей короткий споми́н з спільно пережитих хви́ль устелить Тобі пелюстками шлях у далеке невідоме...

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бостон, Масс

Підготовка до 20-ї річниці толоду в Україні

Рішенням всіх українських церков і організацій міста Бостону, на нараді ще в квітні місяці ц. р., скликалий Відділом УККА, — ухвалено: День національної жалоби встановити на неділю 24-го травня 1953 р., в цей день відслужити Панахиду по всіх церквах та перевести велику жалібу маніфестацію для відзначення 20-ї річниці толоду в Україні. Обов'язки Громадського Маніфестаційного Комітету доручили наряду органам Відділу УККА, простком, критикуючи його лаше йому притаманим цизмізом в стилі: "Доцільність цього улаштування нагадує мені парадоксальний виснаж, що коли хтось скочить з 10-го поверху, а на долинні сторчатини шителі — то він заб'ється..." По таким сказанням в залі вбухав гомеричний сміх, а бл. п. Роман Лабій-Одинський відкладав невідлужний "сувак" на бік і, протираючи хустиною ліве око, щоб завжди йому заходило сплюзоно, говорив: "Ось бачите, чи не зробили ми добре "оминачи" Ебермана?"

Неділя 24-го травня 1953 р. Від 10-ї до 12-ї год. Служби Божі з Панахиди за душі померлих від голоду у всіх Українських Церквах. Від 12-ї до 1-ї год. пополу́дні збірка і формування походу біля Церкви, 136 Арлінгтон вул.

Різно о 1-шій год. дня похід центром міста по вулицях: Арлінгтон, Болестон, Чаллес аж до міського парку, де й буде переведена Маніфестація. Похід супроводжуватиме військова духовна оркестра до 30 осіб. Колонія складатиметься за таким порядком: прапори американські й українські, великий образ гоголю в Україні 1932-33 рр. з відомими написами в англійській мові; духовництво, склад маніфестаційного комітету з почесними гостями, діти шкільного віку та Пласт, жінки, групи інших народів, СУМА, ОДУМ, ветерани, і інші організації. Всі будуть мати меморіальну відзнаку, а колонія будуть нести транспаранти та плакати. Маніфестація буде інформована наперед в американській пресі, по радіо та пресі інших народів: Похід та перебіг маніфестації буде зафіксований. На маніфестації промовлятимуть українські й американські промовці та свідки голоду.

Маніфестаційний Комітет надав відозву до всіх українців і українців Бостону й околиць, а 1,000 летючок в англійській мові буде роздаватися населенню під час походу.

Цим же раз Маніфестаційний Комітет закликає українське громадянство Бостону й околиць. Вонсакет, Сейлем, Пітерфілд, Провіденс та інші Маніфестації! Приїздіть і приходьте самі, беріть своїх дітей, інформуйте й запрошуйте знайомих, сусідів, приятелів.

Мільйони безвинних жертв страшого голоду в Україні кичуть нас помянути їх в 20-ту річницю та заманіфестувати перед вільним світом проти московського комуністичного народодивства. Похід відбудеться без огляду на погоду. Маніфестаційний Комітет

ня суми, 2,000 золотих на місяць. В 1942 р. за часів німецької заїмаччини в Зах. Україні Одинського покликають на становище професора політехніки у Львові (катедра елементів машин, опорожнена по проф. Гавсальді). По приїзді до Америки Одинський працює як конструктор в одній із найбільших фірм будови вантажниць у Клівленді.

В особі проф. інж. Романа Лабія-Одинського українська суспільність втратила визначного інтелегента, науковця та доброго сина Рідної Землі, а український інженерський світ визначного інженера та спеціаліста вантажних машин. Зеленим листком Ти впав, незабутній друже Романе, в сину клявденську землю, без промов, без квітів і без найближчих приятелів. Хай цей короткий споми́н з спільно пережитих хви́ль устелить Тобі пелюстками шлях у далеке невідоме...

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Ньюарк, Н. Дж

3 діяльності Українського Музичного Інституту

Попис учнів, влаштований дня 2 травня 1953 р. в Ньюарку, став виразником праці філій Українського Музичного Інституту Ньюарку, Джерзі Сіті, Елізабет і Пасейку.

Виконавцями програми були учні нижчих та середніх класів фортепіанного класу п. Р. Темницької, О. Чипак, Т. Богданської, О. Клим та скрипкової класу п. В. Тригана.

Сумаричний успішний результат учнівського поппису треба зазначувати насамперед учителям, тобто їхній інтенсивний підготовці учнів, що виявилася зокрема в дбайливій та жертвенній праці над поодинокими точками проєкції; з другого боку — загальному прогресу в навчальній музиці впродовж останнього півріччя шкільного року.

Деякі учні своїми здібностями та поступами в науці виявили ясні перспективи на краще мистецьке завтра, згадати б тільки Ф. Гординоску, Б. Кобзаря, Б. Ричара, Ю. Стецюка та М. Шликевича. Але й інші дали оправдані надії, що при дальшій наполегливій праці досягнуть видатних результатів.

Скористали з цього поппису не тільки виконавці, а й самі учні-виконавці. Вони відчували відповідальність за свою працю та виробили собі почуття самокритики.

Було б побажанням, щоб в майбутньому поппис учнів відбувалися у відповідній залі, передусім з акустичного боку, та на кращому інструменті, що являється одним з найважливіших факторів у дефінітивному успіху окремих продукцій.

З великою приємністю треба ствердити незвичайно прихильне відношення українського громадянства до зазначеної праці, що їх поставили перед собою Музичний Інститут.

Міжичне виконання дітей має й мети не тільки виявити музичні ресурси молодого таланту, що покладали талант скринувати в його душі, і шляхом інтенсивної та систематичної праці виокресити обличчя мистецьку індивідуальність, але також через безпосередній вплив музичної мови на сприймання людини різьбити її національний світогляд шляхом пізнання містотерії краси рідної музики.

Ігор Соневицький

Нью Йорк, Н. Я.

Ще про Українську Оселю

Українська будівельна корпорація УКРА задаткувала більшу парцелю, дуже підходячу на невелику українську оселю в околиці Нью Йорку, в ділянці Кінкс, лише 5 миль від самого міста, та з дуже вигідною комунікацією. На цій парцелі побудовано дім на три поверхи, який дуже нагадує на українську школу і діточу закоронку, де можна б примістити дітей тих матерей, що йдуть до денної нічної праці. На цій парцелі побудується дома для 34 родин.

Після будови двокохдинних домів з гаражами майже вже вкінчено. Іх будемо будувати з цегол і каміння пілля найновішого модерного стилю, який можна б змінити на український, коли б знайшлося найменше 17 родин, бажано чим меншати в українській оселі. Нам лишається лише 30 днів часу до рішення відносно плану будови, тому вже тепер треба зголошуватися, щоб все пішло скорим темпом. Парцелі всі по однаковій ціні в сумі \$2,500. Потрібно дати часті, щоб зарезервувати собі таємно парцелю, а на будову самого дому УКРА дістане банкову позичку за малим процентом. Коли до 30 днів не зголоситься 17 родин, тоді буде будуватися для всіх без різниці.

Шкода пропустити таку нагоду для всіх, що бажать так дуже української оселі, де в дійсності можна б створити українське село, на славу всім українцям. Наша корпорація з дуже активна і чиниться з кожним днем, щоб його не змарнувати, бо змарнований день буде для всіх нас великою втратою. Після теперішньої планованої роботи, дома будуть готові до мешкання при кінці жовтня

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧЕРВОННИЙ ХРЕСТ ДЯКУЄ УКРАЇНЦІМ ЗА МАТЕРІАЛЬНУ ПІДДЕРЖКУ

Як попередніх років, так і цього року, українське громадянство міста Нью Йорку не відказалося від грошевих датків для цієї великої гуманітарної установи, якою є Американський Червоний Хрест. Дякомом цього є поважні грошеві збірки на урядових листах і пушках Чер. Хреста, що їх переводили наші жінки й чоловіки, головню з пушками, при українських церквах та в другий публічних місцях: театрах, кінах тощо.

Ще не маємо точного обчислення виключно українських збірок для Амер. Чер. Хреста, однак вже можна сподіватися, що і в цього річний червоно-хрестий кампанії за фондами, шюоркські українці не будуть позади інших етнічних груп.

З того приводу, головна квартира Амер. Чер. Хреста в Нью Йорку, припорушила мені передати пісю дорогого сердечну подяку усім тим членцям Українського Відділу Чер. Хреста в Нью Йорку як і тим чоловікам, що записали збірку, а зокрема Українським Радіо Програм п. Петра Мельника і Всес. О. Василянів, за безцінне утримання їхнього часу на радіо на виголошення кілька дромов в справі грошевих збірок серед українського громадянства.

Одночасно сердечно дякує головна квартира Амер. Чер. Хреста усім українським жертводавцям за їхню матеріальну піддержку в благородній праці цієї найбільшій в світі гуманітарній установі, якою є сьогодні Амер. Червоний Хрест.

Катерина Джорджія.

цього року. Звертайтеся по ближчій інформації до канцелярії УКРА 46 Іст 7-ма вулиця в Нью Йорку.

Також просимо глядіти за оголошеннями і зникмами, які будуть часто міститися в "Свободі".

Уряд УКРА

Фрексвіл, Па.

Окружні збори відділів УНС.

Окружні збори Відділів Українського Народного Союзу відбулися тут в неділю, 26-го квітня. Збори відкрив голова Окружної Ради п. Д. Калітула, вітання прийняв 25 представників 12 відділів жнучи. Він теж дав короткий перегляд праці відділів продох останніх двох років і їхнього теперішнього стану. Крім того, теж представники поодиноких відділів здавали звіти з діяльності цих відділів. В звітах підкреслювано деякі труднощі в ардінованих нових членів, з уваги на поворот дещо тяжких часів щодо праці та заробітків. На організаційні теми промовляв до прийнятих головний предсідник УНС-оу п. Д. Галичів, пригадуючи праці й величезні організації, культурні та інші досягнення УНС-оу в усіх навіть найтрудніших часах. Під час дальших промов і дебат заторкнено цілу низку інших актуальних справ У. Н. Союзу, як придбання "Союзівки", підготовку видання англійською мовою Енциклопедії Українознавства й т. п. У висліді нарад винесено відповідні рішення щодо дальшої праці місцевих відділів.

Чергові збори відділів округи рішено відіти в квітні наступного року в місті Сінклер, Па.

О. Костюк.

ВІДГУКИ ДНІЯ

МАЯМСЬНІ ІСТОРІЇ

Маямі Біг! Маямі Біг! ти прибув. Але, знаєте, по-Дайтона Біг! — стріляємо жалував грошей на залізницях як з бига, як колись стріляли Ворохото, ком. За дві доби пропали Премзет, ги Кисловодський. А саме місто Маямі таке якесь близьке — як Коломий, ги Вердизів.

Колись староскраві громадяни виїжджали з міста — на літо, а тутешні громадяни (цього року вже й майбутні громадяни) виїжджали з міста — на зиму.

Америка не Буковина, навіть не Галичина. Тут в одному кінці краю мороз зубами скрегоже, а в другому сонце прискромлює і крапжить, в одному смерека від снігу гнеться, а в другому майже від спраги мліє.

Що за радість (уявляю собі) сісти серед снігу на літак, тр-тр-тр-тр! — і за годину години знайтися в країні, де мейтуть помаранчі й емісхануться крокодили.

Правда, бувас тасом, літак зноворється і, замість летіти просто в далину, полетіти просто вжолну, але американці — народ статистиків: образували, що літунський катастроф проєктовано зовсім не більше як залізничних, і — спокійно літають даліше.

Майбутні ситізені ще не дуже довіряють статистиці і переважно котять залізницею, а деякі не довіряють ні статистиці, ні власній кишені і копотять автотисом.

Колись, бувало, в старому краю казали знайомо до мізерного: — Вам би літом у гори! Навесню поправетеся...

А до загато "поправленого": — Поїдьте літом у гори — приїдете як сиринки!...

Тепер так само про Маямі: — Вам би літом у гори! Навесню поправетеся...

Маю одного знайомого. Поїхав по Маямі поправлятися. Приїжджає — такий мізерний, як був.

— Ов, який, шось Маямі не посприжало! — Пострижало, три фун-

тільки ж йому років? — Пять. Привезла його мені сестра на останній тиждень, дуже мила дитина. То я з ним до кафе-терри на морожене. Він покушає і не їсть. Шкода лишити. То я з'їдаю і за нього. Приїду до ресторону, замовлю два обіди. Він сить ледве дзюбно — треба докіпчити. І так якось за один тиждень, за один дурний тиждень — десять фунтів назад...

І так тяжко зізнала, що мені мало серце не трісло, а й їм в блонзі... Все це герез брак досвід.

На другий рік буде краше. Знайомому пораду, щоб узв'яз з собою якусь дитину, а пані Олі, щоб їздила туди й назад — автотисом.

Галактион Чипка

Нью Йорк, неділя, 7. червня 1953 р.

зала Літературно Мистецького Клубу 149 Second Avenue, New York City.

КОНЦЕРТ СКРИПАЛЯ ВОЛОДИМИРА ЦІСІКА

при фортепіані Вадим Кіна.

В програмі: Гріг, Ляльо, Сен-Самс, Фоменко, Паганіні, Крайслер та інші.

Початок год. 8. вчереці.

Ціна картки — 10 цт.

"СВОБОДА", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

НІМНАТИ ДО ВІНАЙМУ

НА ЧАС ВАКАЦІЙ В ГАРНІЙ ГРІСЬКІЙ ОКОЛИЦІ, НАД РІКОЮ DELAWARE.

По інформації зголошуватися:

М. ХОМАНЬЧУК CLEANING STORE

433 East 6th Street, New York City

О. Костюк.

ЗАКІНЧУЄМО ДРУК

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА

Ціна її в продажі буде \$15.00

Ще тепер можна замовити дешевше, тобто за \$13.00. Можна прислати тепер \$7.00 а \$6.00 заплатити при відборі книги.

Користайтеся з нагоди, заощадіть \$2.00 і придбайте цю дорожню книгу.

Замовлення посылати до видавництва:

UKRAINIAN BOOK CLUB LTD.

834 1/2 Main Street, Winnipeg, Man., Canada

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

ДРУКУЄТЬСЯ.

УВАГА! НЬОАРК, Н. ДЖ., Й ОКОЛИЦІ!

Відділ ОБВУА спільно з іншими місц. укр. організаціями в Ньюарку під протекторатом Українського Центрального Комітету (філія УКК) в Ньюарку, Н. Дж.

В НЕДІЛЮ, 24. ТРАВНЯ 1953 Р.

о год. 7-й вчереці

в залі "Чорнобурської Сіті", 506-508, 18th Avenue NEWARK, N. J.

СВЯТКОВУ АКАДЕМІЮ

присвячену с. п. Гол. Отаманові С. В. ПЕТЛЮРІ та Полк. С. КОНОВАЛЬЦЕВІ.

В ПРОГРАМІ: Свят. доповіді ред. І. Кедрина-Рудницького, випуст соліста-баритона п. М. Мислюка, рецитали: пані В. Олексюк і п. І. Павленка, виступ бандуристів п.п. В. Юрська і Р. Левицького, скрипки соліста п. Я. Венке. При фортепіані: пані Л. Ва

УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ ПРИ ЦЕНТРІ СХІДНІХ СТУДІЙ В МАДРІДІ

Від січня 1952 року існує при Центрі Східних Студій (ЦЕОР) в Мадриді (Еспанія) Український Відділ ЦЕОР, це єдина наукова установа в Еспанії і на всій країні еспанської розмовної мови, що займається дослідженнями східно-європейських питань. В Центрі, крім еспанців, співпрацюють українці, словаки, москалі, мадяри та інші. Директором ЦЕОР є відомий приятель українців о. Лів Морілло, Т. І. — Він знає багато питань Східної Церкви та автор численних наукових публікацій на ці теми. До другої світової війни він перебував

у Західній Україні, де мав нагоду навчатися української мови і простудіювати не одну українську проблему. Головою Українського Відділу є інж. Андрій Кішка, який теж дає йому значну фінансову допомогу. До часу створення Українського Відділу в ЦЕОР працював тільки один український співробітник. Тепер там працює чотири українці (крім голови) та є надія, що їх число можна буде збільшити. Кожен із співробітників працює над якоюсь темою, що відноситься звичайно до актуального питання з українського життя. Цього року вже будуть закінчені кілька наукових праць, як: "Українська література під Совєтами", "Історія України", "Совєтське виховання та його вплив" тощо. Авторі пишуть свої праці еспанською мовою, а деякі теж українською. Підготовка кількох самостійних праць еспанською мовою збагатить нашу наукову літературу в чужих мовах.

ЦЕОР видає по еспанській мові журнал "Орієнте", що є до деякої міри відзеркалення діяльності Центру. Цей журнал несе с. мабуть, єдиним цього роду еспанським.

кою мовою. Співробітники Українського Відділу помічають у ньому свої статті і рецензії на прислані українські книжки. За минулий рік появилися такі книжки українських авторів (подасмо хронологічно; Л. Мартюк: "Ніщення української літератури під більшовизмом", Б. Цимбаліст: "Совєтський челоуек — міт і дійсність", А. Кішка: "Отець Журден", Л. Полтава: "Коли викрадають хреста". Цього року вже появилися статті д-ра Д. Буцинського: "Іван Франко та еспанська література". Інша стаття цього ж автора готова вже до друку. Вона з'ясує значення появи Острозької Біблії, якої примірик наводиться в Еспанській Національній Бібліотеці. Крім статей друкувалися в "Орієнте" рецензії книжок про українські проблеми, що появилися в останніх роках українською або чужими мовами (Енциклопедія Українознавства, Історія України — Меліна, Науковий Збірник УВУ та ін.).

Деякі співробітники Українського Відділу починають дописувати теж до інших еспанських журналів. Стараються ЦЕОР кожного місяця відбуваються сходина співробітників Центру та запрошених гостей, на яких читаються реферати. В місяці безрезультатно спробували Українського Відділу Б. Цимбаліст мав доповідь на еспанській мові: "Марксистська псевдо-релігія і проблема людини".

Про працю Українського Відділу, тиждень "Сігн" писав так: "Український Відділ найбільш активний та виконує свою вартісну роботу за своєю окремою програмою". При ЦЕОР існує фахова

ІНТЕГРАЦІЯ НОВИХ ІМІГРАНТІВ

Минулого тижня видано повідомлення про план праці відділу для інтеграції нових іммігрантів при Раді Суспільної Опіки та Здоров'я в Нью-Йорку, який недавно розпочав свою роботу на коштах, одержаних від Східно-Європейського Фонду, підтримуваного Фондом Форда.

Спеціальний односторонній план передбачає обслуговування іммігрантів, яка складається з різних видів допомоги організованій на підставі обслуговування їх найістотніших потреб, а саме: Вказівки потребуючим у бібліотеку, в якій чимало також українських книжок. Побажане, щоб українські видавництва прислали по одному примірнику своїх видань. Вони не тільки збагатять Український Відділ, про них теж появляться рецензії в "Орієнте". До читальні ЦЕОР приходить коло 50 українських читачів і журналістів. Як відомо, Український Відділ при ЦЕОР створено за ініціативою інж. А. Кішки.

Донедавна на еспанському терені про українців мало хто знав. Тепер малий гурт українських інтелектуалів, кількадесят українських студентів змагаються, щоб пролити першу стіну незнання на Піренейському півострові. Адреса ЦЕОР така:

Centro de Estudios Orientales, 17 Conde de Cartagena, Madrid, Spain, Europe.

Читайте українські книжки в газеті, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

найдені установи, що можуть дати їм допомогу відповідно до їх потреби. Безпосередні персональні поради подаються новим іммігрантам та національним групам їх рідною мовою, щоб вони пізнали, які агенції можуть їх краще обслужити.

Бюро підшукування праці допомагає новоприбулим знайти працю відповідно до їхньої освіти, практики та досвіду, використовуючи при цьому існуючі агенції посередництва праці.

Освіта, відпочинок та група праці. Цей вид обслуговування передбачає інформування новоприбулих про можливості розваги й відпочинку та їх використання. Планується також використання нагод для культурного та соціального взаємоблизу між новоприбулими та американським громадянством. Передбачається організація науки англійської мови та інших курсів. Цей проєкт був створений головне для тих новоприбулих, яких найбільше і які такої допомоги найбільше потребують, а саме для білорусинів, росіян, українців та інших утікачів з країн за залізною завісою.

До персонального складу входять:

П. Еднра Біч, начальниця відділу, скінчила Школу Соціальної Опіки при університеті в Шікаго. Перед тим очолювала організаційну програму в таборах переміщених осіб у Німеччині, організовану Американськими квейчанами. Ще раніше була помічницею директора Американського Червоного Хреста в Японії та Філіппінах.

П. Френсіс Батлер — консультант в справах розшуку праці. Має велику практику та досвід у цій галузі. Тепер вона є на відпустці від Нью-Йоркської Стейтської Вирішувальної Ради. Вона працювала також для переміщених осіб в Америці та закордоном при Раді Світових Церков.

П. Раїса Членова завдує відділом соціального забезпечення здоров'я, дає поради й

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОД. МЕХАНІКІВ І КУРСИ ІЗДІ

КУРСИ МЕХАНІКІВ КУРСИ ІЗДІ АВТОМІВ Постарайтеся для Вас проєкти Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННИ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструкції фахівці. Залож. в 1916.

L. TYCHNIEWICZ, директор METROPOLITAN AUTO SCHOOL 155—2nd Ave., біля 10th St. NEW YORK CITY

ПРО НАШУ МИНУЛИШНІ ДІТЯ, юнаку і дорослим оповідає цікава книжка А. ДОТОНЬКОГО КНЯЖА СЛАВА Багато ілюстрацій книжка, що має 198 сторінок, коштує лише \$1.00. Замовляйте в "Свободі": "СВОБОДА" P.O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

вказівки по різних питаннях і направляє до відповідних установ для їх пологдження. П. Членова скінчила Школу Суспільних Наук при Колумбійському Університеті. Протягом десяти років очолювала відділ соціального забезпечення і здоров'я цілого лікарського департаменту при Пресвітеріанській Шпиталі в Нью-Йорку.

Відділ шукає тепер досвідчених працівників, що знають різні мови, щоб заповнити всі потреби місця. Теперішній склад працівників відділу складається з людей, що знають російську, українську, німецьку та польську мови.

Цей відділ є до деякої міри продовженням Комітету для

Обслушту нових Іммігрантів, реорганізованого минулим літом. Тепер туди ввійшли представники від багатьох національних організацій міста Нью-Йорку для спільної праці з персоналом відділу. Невелику групу дорадників відділу очолює д-р Дан Додсон, директор учбової та дослідницької секції і професор педагогіки при Центрі Вивчення Людських взаємовідносин при Нью-Йоркському університеті.

НА ХВОРИХ СТУДЕНТІВ

Замість квітня на домовину проф. Василь Ратич \$20 на хворих студентів в Європі переслала родина Кислевських в Нью-Йорку.

3 сумом повідомляємо, що для 12 травня 1953 р. відіштов від нас передчасно наш нестимий співробітник

ВАСИЛЬ РАТИЧ, бувший старшина УСС і учасник визвольних змагань, незвичайний виховний молоді на становищі інспектора, директора і професора гімназії та учительських семінарій в Рогатині й Байрої, член "Української Громади" і НТШ, громадський діяч і організатор відділу УКВ в Нью-Бронксі.

Похорон відбудеться в суботу, 16 травня в 10:30 з гр. кат. Церква в Нью-Бронксі, Н. Дж. (Plum St.), на який запрошуємо все Громадянство.

3 сумом повідомляємо всіх УСС-ів, що проф. Василь РАТИЧ, 6. старшина Українських Січових Стрілців, помер нагло в середу, 13. травня 1953 в Меточен. Похорон відбудеться в New Brunswick, N. J., в суботу, 16. травня 1953, з похоронного заведення Gosen, Plum St. (біля церкви) в 11-й год. Служба Божа в українсько-католицькій Церкві, 66 Plum St., в New Brunswick, N. J. Красний Кіш Братства УСС в ЗДА.

ОСТАННІ ВИПУСКИ УКРАЇНСЬКИХ ПЛАТІВОК "СТІНСОН" будуть приємним від Вас ПОДАРУНКОМ для Ваших приятелів і рідних.

136-Хвалі козак, народна пісня наспівана хором. Стелі з оркестром співає А. Кришніна. 137-Ой на горі та сухий дуб, народна пісня наспівана хором. Що з під дуба зеленого, наспівана хором. 138-Зібралися всі бурлаки, наспівана хором. Гайдамаки, наспівана хором. 139-По старому, інструментальна. По шлюбі, інструментальна. 140-Нумайся пісня, наспівана хором. Вдвоє, наспівана І. Гавришинським. Не ламається (при нормальній живності) Постаціона по всіх краях. Домагається повного КАТАЛОГА українських і російських платівок СТІНСОНА в найближчій крамниці, або пишуть за ними до: UNION SQUARE MUSIC, Inc. 27 UNION SQUARE WEST, NEW YORK 3, N. Y. В суботу записано.

ВУЙКІВ І КОПЕЦЬ ЗНАПА УКРАЇНСЬКА КУШІНІРСКА ФІРМА виконує на замовлення елегантні футра. Найновіші фасони і досконалий гатунок шкурок — це запорука задоволення нашої клієнтки. ПРОСИМО ЗАЯТИ І ПЕРЕКОНАТИСЬ! Переробляємо всякого роду футра, — жакети, нагортки й подібне.

Адреса фірми: WUJKIV & KOPIEC, INC. 111-115 East 7th Street, New York 9, N. Y. (Між 1-ю й 2-ю Еніями). Телефон: Spring 7-8710. Крамниця відкрита кожного дня від год. 9 ранку до 7:30 вечора, — а у четвер до год. 9 вечора.

ПРАЦЯ. Пошукується НІЧНИХ ПРИБІРАЛЬНИЦЬ. Голоситись, зм. 1-5 год. по пошуді. 15-25 WHITEHALL STREET (near South Ferry) NEW YORK, N. Y. Room 210.

ПОТІВНО ДРУКАРЯ, молодого або старшого. За інформаціями пишуть: Liberty Commercial Co. 437 East 9th Street New York, 9, N. Y.

РОЗШУКИ. Потукує сина КОСТА ШОВКОПІС з Дорна, того ж р-ну. Харк. Обл., який до закінчення війни перебував коло Личув в таборі полонених Ст. Валентин, Німеччина.

HNAT SHOWKOPAS 2 Madison Street, Trenton, N. J.

АННА ПЕТРИШИН шукає сина ОЛЕКСАНДРА (Саша) ПЕТРИШИН, абшурента Державної Гімназії в Ярославлі, Галичина. Хто знає би його місце перебування, прошу ласкаво повідомити на подану адресу: ANNA PETRISHYN 44 Woodbury St., Rochester, N.Y. Канадський укр. часописи прошу про передрук.

ДІВІНІ ОГОЛОШЕННЯ. ЦИДІТЬ ГРОШІ! Заміть закінчити авто на сплати зайдіть по безплатні інформації до: WILLIAM CHUPA 33 St. Mark's Place (E. 8th Street) (bet. 2-3 Ave.), New York City Tel.: ORegon 4-5340.

ЮВЕЛІР. CHARLES & CHARLES 191 Ave. B, Corner 12th St. New York 9, N. Y. Telephone: CA: 8-1889. Годинарник і ювілер від 1905 р.

Агенція на гарні швейцарські та американські годинники та біжутерію. Без праці виконуються у власній роботі. Один рік гарантія.

Evergreen 3-4450. FILL YOUR BINS NOW Spring Prices in Effect MAPLE Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 77-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Федько Кудлак.

ІВАН НОВАЛЬЧИК FUNERAL HOME COMPLETELY AIR CONDITIONED (АННІАСТЬ ПОХОРОНАМ В-ОТЕНІ) NEW JERSEY (Цей протестує для всіх обслуговує чеські і найкращі. У випадку смерті в родині клієнта як в день так і вночі).

JOHN KOWALCHUK 129 GRAND STREET, cor. Warren Street, JERSEY CITY 2, N. J. Tel. Henderson 4-5131.

ІВАН БУНЬКО УКР. ПОГРЕБНИК (Заряджує погребніми на цілі так-ім-і-м \$150 як обслуговує чеські і найкращі).

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 EAST 5th STREET New York City Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКР. ПОГРЕБНИК Занимається похоронним в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦІ. Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром. PETER JAREMA 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2566.

НА ПРОДАЖ МОЛОЧНА ФАРМА 110 акрів землі, мурований дім, 26 штук худоби та фермерські приладдя. Віддалена 8 миль від Saratoga Springs. За інформаціями пишуть: STEVE DUDIC R. F. D. 1, Stillwater, N. Y.

БАР-ГРУП в дуже добром положенні при 2-й Елені в Нью-Йорку. Продається з причини неугди. Кличте від год. 3-6 веч. Tel. GR 3-8971

ПОТІВНО ДЯКО-ВЧИТЕЛЯ провадити церковний хор, школу, та інші діяльність. Платня добра, згідно з умовою. Зголошення слати до: ST. PETER and PAUL UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH 60 Arbor Street, Lyndora, Pa.

ФАРМИ, ДОМИ, БІЗНЕСОВІ МІСЦЯ НА ПРОДАЖ

1. Само-услуга споживча крамниця ("Гросерія"), делікатесен, м'ясарня — з тижденьним оборотом понад \$3,500.
2. Молочна ферма з 150 акрів, дім з 10 кімнат, всі удодження, 40 штук худоби — ціна \$29,500.
3. 125 акрів, дім з 6 кімнат — повна ціна \$3,900.
4. 25 акрів, дім з 6 кімнат при головній шляху, переходить омнібус — ціна \$7,500.
5. 80 акрів, овочева й молочна ферма, два доми, — ціна \$16,300. Потрібно тільки \$700 завдатку, решта по \$75 місячно.
6. 14 акрів, дім з 6 кімнат, одна корова — \$8,500.
7. 8 акрів, малий новий дім при головній шляху, автобусова лінія, басейн до купелі — \$6,500.
8. Бар і харчівня при головній шляху з домом — \$18,500.
9. 5 акрів, дім з 4 кімнат в селі — повна ціна \$2,900.
10. 5 акрів, дім з 6 кімнат, всі удодження — \$5,500.
11. Гросерія в дуже добрій секції з мешканням — \$3,900.

Масо багато інших підприємств в місті й на селі. Пишіть по вільний список або заходіть до бара. STEPHEN D. SATZEWICH Real Estate & General Insurance 32 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY Tel. GRamercy 3-0713

ГОДИННИКИ і ПОРТФЕЛІ Великий вибір портфелів європейського зразку. Виріб власної фабрики. Правдива шкура. На бажання писемсько каталоги. Представництво на ЗДА швейцарських хронометрів "Штопер". Годинарник на 17 каменів з 18-каратового золота. Ціна \$53.00. Для випробування даються на три дні. Можете писати по-українському. JOHN PAUZERS 115 West 63rd Street, New York 23, N. Y. SU 7-1698

УКРАЇНСЬКА ФУТРИЯ РОБІТНЯ В НЬО ЙОРКУ Roman KUSSOFF 41 W. 57th STREET (5th Floor), (між 5 & 6th Ave.) NEW YORK CITY Коли задумате справити нове футро, перемоделювати, направити, або дати до скову, так порадиться в цій справі з досвідченим шкірником Романом Кузовом. Він напевно подбає, щоб ваше футро, джакет чи ковпир були зроблені по найновішим фасонам, солідно та з найкращих матеріалів. Ціни приступні. Інформації на телефон: PLaza 9-4238.

ЗНАНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЮВЕЛІРНИЙ МАГАЗИН Kars Jewelers Властитель ОЛЕКСАНДЕР БРАНДТ 218 E. 14th St. (поруч з кінотеатром Jefferson) New York 3, N. Y. Tel. GRamercy 3-5875. Годинарники найрізніших відомих швейцарських марок. ПРЕДСТАВНИЦТВО ГОДИННИКІВ: OMEGA — LONGINES — DOXA — СУМА; ОКРЕМІ ТОГО НА СКЛАДІ С PAUL BUNRE, TISSOT & інші. НАПРАВА НАЙСЛІДОВІШИХ ГОДИННИКІВ. МАГНО ІМПОРТОВАНІ З ШВАЙЦАРІ ЧАСТИНИ. ТАКОЖ ВИКОНУЄМО УСІ НАПРАВКИ ГОДИННИКІВ. Всі напрямки пропонується на electronic watch master mach. ПІСМЕЦЬКА ГАРАНТІЯ. НАПРАВА, ПЕРЕРІБКА І ЗАМОВЛЕННЯ на ювелірні вироби зі золота, платини й срібла. НА СКЛАДІ С У ВЕЛИЧЕЗНОМУ ВИБОРІ: брилянти, перети, конти, браслети, ланцюжки, хрестини. Шлюбні перети з червоного золота вагою 14—18 каратів. НІЗЬКІ ЦІНИ. Слухайте нашу радіопередачу в неділю від 8 до 9 ранку. В п'ятницю від 7 до 8 веч. Передачі F.M. 92.3 мегаціклів. В суботу від 1 до 2 дня на станції WHOM 1480 кс. Розмовляємо по-українському. Бажаним, усі товари продаються на складу до 18 місяців. Звертайтеся до п. Олександра БРАНДТА. Усе виконується на місці.

УВАГА! ГРОМАДЯНИ! DUNLEY HAT SHOP 14 Saint Mark's Place NEW YORK, N. Y. мас на складі НОВІ КАПЕЛЮХИ по найнижчій ціні, — соломинні, від \$1.95, вгору та з панамі. Далеке пригадуємо, що масо відділ МУЖЕСЬКОЇ ГАЛІНТЕРІ, а саме: першої якості сорочки, з короткими рукавами, зманою маркою "JAYSON" від \$1.35 вгору та до щеники. — Просимо заяти і переконатись про високу якість матеріалу та низьку фабрич. ціну! Говоримо по українськи. Слухайте наші оголошення по радіо-програми п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилі 1480, (станція WHOM). Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятницю і суботу до 10:00. DUNLEY HAT SHOP 14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY (1st St. бул., Between 2nd & 3rd Avenues)

ТАРЗАН, ч. 3070. Смерть в сторожа. AS LITTLE NKIMA SPED OFF THROUGH THE TREES, TARZAN TURNED TO THE RIVER. COULD HE HEARD THE BANK, TWO GREAT EYES WATCHED HIM HUNGRILY, UNBINKINGLY, FROM BEHIND THE LOW FOLIAGE.

COULD HE HEARD THE BANK, TWO GREAT EYES WATCHED HIM HUNGRILY, UNBINKINGLY, FROM BEHIND THE LOW FOLIAGE.

І коли він зближався до берега, двос великих очей жадібно його спостережали, навіть не моргнувши з-за низького листя.